

Aabraham uskon isä

1Moos. 12 - 23

Luentosarja seurakunniassa 2003 – 2015
Arto Auranen

ABRAMIN KUTSU 1MS 11:10-13:18

Jumalan lupaukset ja Jumalan Aabrahamin kanssa tekemä liitto aivan kuin alkaa uuden vaiheen Raamatussa. Se on messiaanisen linjan tärkein vaihe Jumalan suunnitelmissa ja Hänen lupauksesta Aadamille ja Eevalle, että hänen siemenestään on syntyvä se, joka polkee rikki käärmeen pään.

Voidaankin sanoa, että tästä Raamattu alkaa Aabrahamista ja päättyy Ilmestyskirjaan.

JUMALA KUTSUU ABRAMIA

Jumala ei selittele olemassa oloaan, vaan käy suoraan asiaan. ”Lähde maastasi ja kansastasi siihen maahan jonka sinulle osoitan”

Jumala toisti kutsunsa Abramille ainakin kuusi kertaa: Kaldean Uurissa, Apt 7:2-3.; Haranissa, 1Ms 12:1; Sikemissä, 1Ms 12:7; Beetelissä, 1Ms 13:14-17; Hebronissa, 1Ms 15:5-18 ja Hebronissa, 1Ms 17:1-8.

Abramin kutsu koski suvun ja kodin, sen jumalanpalveluksen jättämistä. Kutsu koski myös tuon maan, asuinpaikan jättämistä. Se edellytti luottamista Jumalaan. Abramin koko elämässä tulee esiin erityisesti tämä uskon elementti: luottamus enemmän Jumalaan kuin omaan näkemiseen ja tulkintaan.

1. USKON ISÄ

Uskon kautta oli Aabraham kuuliainen, kun hänet kutsuttiin lähtemään siihen maahan, jonka hän oli saava perinnöksi, ja hän lähti tietämättä, minne oli saapuva. Uskon kautta hän eli muukalaisena lupauksen maassa niin kuin vieraassa maassa, asuen teltoissa lisäkin ja Jaakobin kanssa, jotka olivat saman lupauksen perillisiä. Hb 11:8-9.

Kristillinen usko ei ole hyppyä tyhjän päälle, kuitenkaan usko ei ole järjen kieltämistä. Se on luottamista lupaaajaan. Sinullekaan lähtö synninpesästä kohti sitä lupausta, jonka syntien anteeksiantamus sinulle antaa, on mahdollista.

2. ABRAHAMIN KUTSU

Millaisen miehen Jumala kutsui?

Abram oli isänsä Terahin tavoin epäjumalan palvelija. ”Ja Joosua sanoi koko kansalle: ”Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Tuolla puolella Euftrat-virran asuivat muinoin teidän isänne, myös Terah, Aabrahamin ja Naahorin isä, ja he palvelivat muita jumalia.” Joos. 24:2

Jumala pelasti silloin ja Jumala pelastaa tänään. Jumala kutsuu jumalattoman ihmisen armosta.

JUMALAN LIITTO

2. Niin minä teen sinusta suuren kansan, siunaan sinut ja teen sinun nimesi suureksi, ja sinä olet tuleva siunaukseksi.

Abramin kutsu oli samalla liitto. Siinä oli lupaus ja ehdot, sekä myöhemmin merkinä ympärileikkaus. Ehtona oli lähteminen ja luottamus Jumalan lupaukseen. Lupaus koski uutta maata, uutta paikkaa, jonka Abram saisi myöhemmin tietää ja nähdä. Se koski uutta kansaa, joka olisi kerran valtavan suuri koskien sekä Abramia itseään että koko maailmaa. Jumala siunaisi hänet ja hänen nimensä. Ne, jotka siunaisivat tuota kansaa, saisivat siunauksen, ja päinvastoin.

Lupaus koski Abramin siementä – Jeesusta Kristusta -, jossa kaikki kansat tulisivat kerran siunatuiksi. Israel on ainoa valtio, joka on herännyt uudelleen tyhjästä. Se on edelleen toiminnan keskipisteessä. Tuo maapalsta kuuluu edelleen Aabrahamin jälkeläisille.

Juutalaiset ovat merkillisen siunattua kansaa. Aabrahamin asema juutalaisten ja kristittyjen keskuudessa on keskeinen ja arvostettu.

Hän on siis ensimmäinen juutalainen, meidän uskomme isä ja myös uskomme esikuva.

Aabraham on paitsi siunauksen välittäjä. Me pelastumme samanlaisella uskolla, kuin Aabraham.

Antisemitismiä on aina kohdannut kirous. Juutalaista kansaa vainonneet kansat ovat joko hävinneet tai pahasti "haavoittuneet".

Aabrahamin siemen, Kristus, on se siunaus, jolla Jumala on siunannut koko maailmaa.

Jokainen, joka Häneen uskoo, on siunattu.

ABRAM KANAANIN MAASSA

Kanaaniin muuttivat Abramin kanssa vaimo Saarai, veljenpoika Loot, sekä heidän palvelijansa. Ensimmäinen pysähdyspaikka, Siikem, sijaitsi nykyisen Nablusin paikalla, noin 50 km Jebusista (nyk. Jerusalemissa). Täällä Jumala ilmestyi jälleen Abramille.

Hän rakensi paikalle alttarin ja uhrasi eläinuhreja Jumalalle. Toinen pysähdyspaikka oli Beetel, "Jumalan talo" (20 km nyk. Jerusalemissa). Jälleen Abram teki alttarin ja "huusi avuksi Herran nimeä...". Sieltä Abram vaelsi etelää kohti.

"EGYPTIN REISSU" 1MS 12:10-20

1. NÄLÄN HÄTÄ

Raamattu ei kaunistele Jumalan ihmisten syntejä ja virheitä. Jumala toimi inhimillisten ihmisten kautta. Jumalan armo kirkastui heissä.

Juuri kun Abram on saanut valtavat lupaukset Jumalan huolenpidosta, hänen polkunsa alkaa kulkea aivan toiseen suuntaan. Kanaanin maa joutui kärsimään kuivuudesta siinä missä muutkin seudut. Egypti on aina ollut vilja-aitta. Niilin säännölliset tulvat kastelivat pellot kuivinakin aikoina. Egypti oli monille kansoille pakopaikka kuivuuksien aikana.

Abramin lähtö Egyptiin oli inhimillisesti siten perusteltua. Mutta samalla siinä näkyy Abramin käytännön epäilyt. Hän ei jaksanut luottaa Jumalan pitävän huolta läpi nälänhädän. Hän otti asian "omaan hanksaansa".

Ratkaisun "hinnan" olisi pitänyt saada Abramin epäilemään, että Jumala ei kenties olekaan tämän takana.

Sinäkin voit kysyä, mistä tietää, mikä on Jumalan johdatusta? Voit olla varmempi, jos valinnalla on "Jumalan sormenjäljet" eli valita ei ole ristiriidassa Raamatun sanan kanssa, ja sinulla on sisäinen rauha. Mieti vielä, johtaako ratkaisu ongelmiin, jolta nyt haluan sulkea silmäni vai johtaako ratkaisu kompromisseihin.

2. ABRAMIN VALHE 1Ms 12:11-13

13. Sano siis olevasi minun sisareni, että minun kävisi hyvin sinun tähtesi ja minä sinun takiasi saisin jäädä henkiin."

Pelko on aina seurannut Jumalan tahdosta luopumista. Lähtiessään Egyptiin hän otti suuren riskin. Muinoin oli tavallista, että valtaa pitävät takavarikoivat kauniita naisia omaan käyttöönsä. Abram vaaransi oman ja vaimonsa hengen. Kaunis vaimo saattaisi olla liian suuri houkutus egyptiläisille. Abram pyysi vaimoaan puhumaan "puolitotuuden". Vaikka tämä oli hänen sisarpuolensa, oli hän ennen muuta hänen vaimonsa. Käytännössä se oli valhe, johon nälkä ja pelko hänet ajoivat. Teksti antaa ymmärtää, että Abram halusi pelastaa erityisesti oman nahkansa.

3. EGYPTILÄISTEN HÄTÄ 1Ms 12:14-20

Saarai vietiin faaraan hoviin. Egyptiläisethän eivät tehneet mitään väärää! Abram sai veljenä hyvän vastaanoton. Hän rikastui. Kaikki näytti hyvältä, kunnes väkeä Egyptissä alkoi kuolla. Jumala ei jättänyt Abramia. Mutta toiset joutuivat kärsimään hänen ratkaisustaan. Faarao suuttui ja kuljetutti Abramın vaimonsa kera pois maasta.

Jumala käänsi tapahtuneen siunaukseksi, lupauksensa mukaan. Jumala kuitenkin hoiti asioita omalla tavallaan, mutta se ei tee Abramın tekoa tekemättömäksi. Aabraham lähti, mukanaan lisää omaisuutta. Mahdollisesti myös Saaran orjatar Hagar. Meidän syntimme vaikuttavat myös muihin. Toiset saattavat kärsiä, vaikka me itse saisimmekin armon ja kokisimme Jumalan huolenpitoa. Mutta se ei tee Jumalan uskollisuutta tyhjäksi!

ABRAM JA LOOT 1MS 13:1-18

1. JÄNNITTEITÄ SUVUN SISÄLLÄ 1Ms 13:1-7

Abram palasi Egyptistä Etelämaahan, nyk. Negevin autiomaan pohjoisosaan. Egyptissä hän oli rikastunut. Hän kulki vähitellen ylöspäin ja tuli jälleen Beeteliin. Tässä saatetaan viitata Abramın parannukseen, paluuseen alkuperäiseen lupaukseen. Myös Lootilla, joka oli kulkenut hänen kanssaan, oli omaisuutta. Riittävää määrää laidunmaata oli vaikea löytää suurelle karjalle. Seurauksena oli "kränää" heidän palvelijoidensa välillä.

2. TIET EROAVAT 1Ms 13:8-13

Abram oli varmasti kiusattu ratkaisemaan inhimillisesti ja sanomaan, mihin hän itse asettuu, ottamaan jälleen tilanne "omaan hanksaan". Egyptin matka oli ilmeisesti opettanut häntä niin, että hän jätti ratkaisun Jumalalle. Lootin ratkaisu ohjaisi Abramia. Loot valitsee Jordanin seudun, joka oli näihin aikoihin vielä hyvin hedelmällistä seutua. Loot siirtyi itään. Lootista tuli vähitellen kaupunkiasukas, Abram jatkoi nomadina, paimentolaisena. Lootin valinta oli hänelle itselleen kohtalokas. Hän siirtyi vähitellen yhä lähemmäksi Sodomaa. Lopulta hän "istui kaupungin portissa", eli oli osa kaupungin johtajistoa (1Ms 19:1). Loot on kautta pelastushistorian ollut varoittava esimerkki mukautumisesta maailmaan, kompromissin tekemisestä maailman kanssa. Kukaan ei voi palvella kahta Herraa samanaikaisesti. Olemmeko elintason orjia? Olemmeko valmiit luopumaan jostakin Kristuksen tähden, jos Jumala niin osoittaa? Abram oli rauhantekijä. Hän sai rauhan aikaan luopumalla omastaan.

3. JUMALA VAHVISTAA LIITTONSA 1Ms 13:14-18

Lootin erottua Abramista Herra sanoi Abramille: "Nosta silmäsi ja katsele tästä paikasta pohjoiseen, etelään, itään ja länteen, sillä koko sen maan, jonka näet, minä annan sinulle ja sinun jälkeläisillesi ikiajoiksi .

Jumala uudisti kolmannen kerran lupauksensa Abramille maasta ja jälkeläisistä. Se oli Jumalan "aamen" hänen valinnalleen. Mamren tammistosta tuli Abramin vaikutusalue. Ainut maaomaisuus, jonka hän omisti, oli Makpelin luola. Abramin suhde omaisuuteen pysyi irttonaisena, vaikka hän olikin rikas. Hänen elämäntapaansa kuvaavat osuvimmin teltta ja alttari: Hän oli valmis lähtöön.

Kristitytkin ovat teltan ja alttarin kansaa. Kristitty on *nomadi* maailmassa. Hän kokee muukalaisuutta maailmassa, sillä hän odottaa tulevaa kotimaataan. Kristityn alttari on Jeesuksen risti, jonka uhria hän tarvitsee joka päivä ja joka hetki.

MERKILLINEN MELKISEDEK 1MS 14:1-15:21

1. SODOMAN VALLOITUS 1Ms 14:1-11

Sodoma ja Gomorra sijaitsivat nykyisen Kuolleen meren alla, Sooar sen eteläpäässä, samoin kuin ilmeisesti Adman ja Seboimkin. Tämä alue oli hyvin tavoiteltua seutua hedelmällisyytensä ja bituminsa (maapihkansa), sekä vuoriston kupari- ja mangaaniesiintymien ansiosta. Roomalaiset kutsuivat Kuollutta merta nimellä "Asphaltites". Meren eteläpäästä löydettiin usein suuriakin bitumilauttoja kellumassa.

Kedorlaomer oli valloittanut alueet jo 12 vuotta aiemmin. Näiden viiden lakeuden kaupungin kapina uutta miehittäjää vastaan oli hyökkäyksen syynä. Kedorlaomer liittolaisineen valloitti pohjoisesta käsin Jordanin idänpuoleiset alueet aina Kaadekseen asti (Siinain erämaassa). Viisi lakeuden kuningasta liittyi yhteen ja ryhtyivät taisteluun Siddimin laaksossa (Kuolleen meren eteläpäässä). Sodoman ja Gomorran ilmeisesti sotaan harjaantumattomat joukot hävisivät kokemuksen karaisemille sotilaille. Maapihkakuopat mainitaan yksityiskohtana. Valloittaja ryösti tavan mukaan kaiken vähänkin arvokkaan ja vei mukanaan.

2. ABRAM PELASTAA LOOTIN 1Ms 14:12-16

Yksi valloitetusta saaliista oli myös Loot ja hänen perheensä ja omaisuutensa.

Loot asui jo tässä vaiheessa Sodomassa! Helppo elämä oli koitua jo varhaisessa vaiheessa Lootin kohtaloksi.

Kuultuaan veljenpoikansa ryöstöstä Abram aseisti 318 palvelijaansa ja ajoi hyökkääjiä takaa Daaniin asti (Genesaretin järven pohjoispuolella noin 160 km Mamresta). Hyökkäyksen jälkeen ajojahti jatkui aina Damaskon pohjoispuolelle asti. Liittokumppanit Aaner, Eskol ja Mamre lähtivät mukaan (j.24). Abramin joukkojen menestyksen salaisuutena oli Jumalan siunaus, hyvä kunto ja motivaatio. Loot perheineen ja omaisuuksineen tuotiin takaisin Sodomaan(!).

Kristityn asema ei-kristityn maailman keskellä on paljolti samanlainen kuin Abramin asema Kanaanin maassa. Jumalan mielen mukainen elämä varjelee sisäiseltä ja ulkoiselta rappiolta. Kansallisten kriisien aikana on kristinuskosta, kirkosta ja kristityistä tullut meidänkin maassamme voimavara, jonka puoleen on kriiseissä käännytty. Kriisin jälkeen ovat kristityt saaneet jälleen kokea muukalaisuutensa. Myös yksityisen ihmisen kriiseissä Jumalaa lähellä elävä kristitty on haluttu kuuntelija, pilkkaajallekin. Kristityillä on Jumalan kutsumus auttaa hädässä eläviä lähimmäisiä.

3. MELKISEDEK 1MS 14:17-24

18. Ja Melkisedek, Saalemin kuningas, toi leipää ja viiniä; hän oli Jumalan, Korkeimman, pappi.

Palatessaan sotaretkeltä kohti Mamren tammistoa Abram kohtasi Melkisedekin "Kuninkaan laaksossa" lähellä Salemia. Tämä henkilö on mystisyyden ympäröimä. Me mietimme

kuka hän oli. Hänen nimensä "Malki-Sädäk" - "Vanhurskauden Kuningas" viittaa jumalalliseen olemukseen. Hän on kuitenkin samalla ihminen, joka tuo Abramille viiniä ja leipää. Antaen meille tulevasta ehtoollisesta viestin. Hänestä mainitaan että hän oli Saalemin kuningas, siis rauhan ruhtinas ja hänestä mainitaan, että hän on Jumalan korkeimman pappi.

Raamatussa ei suoraan mainita, kuka hän oli. Kolmessa kohdassa hänestä puhutaan: 1 Ms 14/Ps 110:4/Hb 5,6,7. Hebrealaiskirje mainitsee Melkisedekin ainakin Kristuksen esikuvaksi, joka on "Jumalan Poikaan verrattava." Qumranin yhteisön käsitys Melkisedekistä oli enkeli, jolla oli merkittävä asema Taivaassa.

Jeesus on "Rauhan ruhtinas", Jes 9:5/Ef 2:14 "Jumalan, Korkeimman Pappi"

Olisiko näin merkittävä henkilö jäänyt historian unholaan? Jos hän oli ihminen, miksi hänestä ei ole kirjoitettu enempää? Miksi häntä ei mainita missään muualla.

Melkisedek siunasi Abramia! Ihminen saa siunauksen itseään suuremmalta. Melkisedek oli Abramia suurempi. Hänen pappeudellaan ei ole alkua eikä loppua, tämä pappeus on Melkisedeksen pappeutta (Hepr. 6:20- 7:1-22) Myös kristityt ovat saaneet Melkisedekiltä siunauksen Abramin kautta! Näin meille jää ainoaksi mahdollisuudeksi tulkita että Melkisedek on Kristus ennen ihmiseksi tuloaan ns. pre-eksistenttinen Kristus.

Mekin annamme kymmenykset Kristukselle. Motiivina tulisi olla kiitollisuus ja vapaaehtoisuus. Aabrahamin uskon perillisinä meitä kutsutaan samanlaiseen luottamukseen kuin oli Aabrahamilla. Miksi ei siis myös samanlaiseen uhraamiseen kuin se, mitä Aabraham harjoitti.

4. ABRAM JA SODOMAN KUNINGAS 1Ms 14:21-24

Abramin kohdatessa nämä kaksi kuningasta näkyy suuri vastakohtaisuus. Abram sai siunauksen Melkisedekiltä. Mutta Sodomän kuninkaan kanssa hän ei ryhtynyt mihinkään yhteistyöhön. Abram ei tahtonut joutua kiitollisuuden velkaan jumalattomalle maailmalle. Kristityn asenne maailmaan: maailmassa, mutta ei maailmasta! Tämän ajan kristittyjen asenne maailmaan: niin lähelle kuin mahdollista, kuitenkin menettämättä omaa uskoa. Raja uskon ja epäuskon, Jumalan valtakunnan ja maailman välillä yritetään poistaa aikamme kristillisyydessä, myös kirkossamme.

JUMALA VAHVISTAA LIITON 1MS 15:1-21

Näiden tapausten jälkeen tuli Abramille näyssä tämä Herran sana: "Älä pelkää, Abram. Minä olen sinun kilpesi, ja sinun palkkasi on oleva hyvin suuri."

1. Jumala hoiti masentunutta Abramia.

Jumala toistaa lupauksensa kansasta ja maasta nyt jo kolmannen kerran. Nyt hän vahvistaa sen valalla, rohkaistakseen Abramia.

Jumala rohkaisi jälleen Abramia koetuksen jälkeen. Jumala lupasi olla Abramin kilpi, hänen suojansa vastaisuudessa.

Abramin kysymys on nähty kärsimättömän ja epäuskoisen miehen vuodatuksena. Kuinka sitten Paavali kehuu Aabrahamin uskoa, Rm 4:18-20? Abramin kyselystä ei välttämättä paista epäusko, sisäinen taistelu kyllä. Siinä voidaan nähdä myös usko: "Herra, sinä olet luvannut minulle lapsia. Olenkohan minä nyt ymmärtänyt oikein? Miten sinä aiot tästä selviytyä?"

Alunperin damaskolainen Elieser oli Abramin "huoneenhaltijapalvelija", ykkösmies.

"Elieser" voidaan kääntää "Jumala on apu".

Yleinen tuon ajan tapa oli, että huoneenhaltijapalvelija olisi tällaisessa tilanteessa ollut lailinen perijä. Jumala lupaa, että Abramia omista kupeista syntyisi se lupausten poika. Rohkaisuksi ja muistutukseksi Jumala kehotti Abramia katsomaan yölliselle taivaalle ja muistamaan, että hänellä olisi kerran yhtä lukematon määrä jälkeläisiä kuin taivaalla oli tähtiä.

Abram uskoi Herran lupaukseen, ja Herra katsoi hänet vanhurskaaksi.

Tämä lyhyt jae on Raamatun merkittävimpiä jakeita. Tähän jakeeseen sisältyy kristillisen uskon perusta.

Mekin taistelemme epäilystemme kanssa. Epäilyksen ja epäuskon ero on se että, epäilevä haluaisi uskoa, epäuskoinen ei halua uskoa, vaikka saisi perusteita. Mutta mekin saamme luottaa Lupajaan, joka ei syö sanojaan. Tässä näemme miten Jumala hoitaa masentuneita. Hän vie heidät avaraan paikkaan näkemään sen mitä heillä jo on eikä tutkimaan sitä mitä masentuneelta puuttuu.

2. Liitto ja lupaus

Abram pyytää jotain kättäpitempää uskonsa vahvistukseksi ja hän saa sen. Jumala vahvisti valansa veren kautta. Esim Jer 34:18 mainitsee ajan tavan vahvistaa liitto verellä.

Jumala käski Abramia halkaisemaan kolme eläintä: hiehon, vuohen ja oinaan (kaikki kolmivuotiaita). Lisäksi piti teurastaa metsäkyyhkynen ja kyyhkysenpoika.

Liittokumppanit kävelivät halkaistujen eläinten läpi. Jos jompikumpi rikkoisi liiton, hän saisi saman osan kuin halkaistut eläimet.

Abram reagoi Jumalan läsnäoloon kuten moni hänen jälkeensä (esim. Mooses, Elia, opeuslapset Getsemanessa), sisäinen pelko, kauhu, pimeys ja uni. Ihminen ei kestä Jumalan pyhyyttä.

Abram näki Jumalan tulen liekehtivän uhrikappaleiden välissä. Jumala "käveli" uhrieläinten läpi ja vahvisti itsensä kautta valansa. Abram ei kävellyt! Jumala teki aloitteen! Jumalan liitto on lopulta "yksipuolinen". Hän on ainoa, joka voi pitää liiton ehdot 100%.

Jumalan liitto lepää lopulta aina Hänen uskollisuutensa varassa. Abram nukkui. Hän ei enää tehnyt mitään pelastuksensa hyväksi. Silloin Jumala vasta toimi ja antoi hänelle mahdolliset lupaukset.

Jumala vahvistaa lupauksen maata. ***"Minä annan tämän maan, Egyptin virrasta aina suureen virtaan, Eufrat-virtaan saakka".***

Mutta samalla hän antaa myös valtavan ennustuksen Abramille jakeessa 13-14.

Vahvistaessaan liittonsa Abramia kanssa Jumala myös valotti Abramia jälkeläisten tulevaisuutta.

Abram sai kuulla 400 vuoden orjuudesta, Egyptin tuomiosta, kansan vapautumisesta neljännessä polvessa (sukupolven ajateltiin kestävän eliniän, eli yli 100 vuotta näihin aikoihin), sekä amorilaisten saamasta oikeudenmukaisesta tuomiosta (juutalaisten Joosuan johdolla valloittaessa maan).

Jumala on siis luvannut juutalaisille koko alueen Välimerestä Eufrat-virtaan saakka. Koska ei Israel ole hallinnut koko tätä aluetta. Se on vielä edessäpäin! Tapahtuisiko se mahdollisesti 1000-vuotisen valtakunnan aikana, emme tiedä.

Kuitenkin tiedämme, että Jumala on historian Jumala. Elämme Jumalan ennalta tuntemaa historiaa. Hän tuntee myös meidän elämämme, sen menneisyyden ja tulevaisuuden.

Hän on tehnyt meidän kanssamme liiton ja vannonut veren kautta, Jeesuksen ruumiin kautta, pitävänsä sen varmasti. Tämän liiton varassa uskallamme käydä tulevaisuuteen.

ABRAMIN OMA POLKU 1MS 16:1-17:27

Aabraham oli uskon sankari, mutta hän ei ollut synnitön. Aabrahamin lankeemus tuotti suuria ongelmia, joista juutalainen kansa kärsii vielä tänäänkin. Kysymys "Jumalan tahdon tiestä" ja "Jumalan sallimuksen tiestä" on jokaiselle kristitylle tärkeä.

1. ABRAM JA SAARAI "AUTTAVAT" JUMALAA 1Ms 16:1-4

Saarai, Abramın vaimo, ei synnyttänyt Abramille lasta. Mutta Saarailla oli egyptiläinen Abramın ja Saarain malttamattomuus korostuu edellisten lukujen huikeita tapahtumia vasten. Aviolliset paineet jyräsivät nyt alleen lupauksista elämisen. Lupausten maassa oli jo eletty 10 vuotta, eikä lupaus jälkeläisistä näyttänyt vieläkään toteutuvan. Saarai koki varmasti itsensä epäonnistuneeksi. Ajan käsityksen mukaan lapsettomuus oli ennen muuta vaimon vika. Ajan tavan mukaan orjattaresta syntyneet lapset olivat perimyksen suhteen tasavertaisia muiden lasten kanssa (esim. Jaakobin pojat). Abram ei jaksanut roikkua lupauksen varassa, vaan myöntyi vaimonsa ehdotukseen. "Järjen ääni" voitti "uskon äänen". "Jospa Jumala toteuttaisikin lupauksensa Saarain orjattaren kautta..." Odottaminen on kristityllekin vaikeata. Olemme kiusattuja "auttamaan Jumalaa", vauhdittamaan Jumalan johdatusta ja olemme kiusattuja toteuttamaan Jumalan antamia "näkyjä" itse. Erityisesti tärkeissä elämämme ratkaisuihin on Jumalan ajan odottaminen kultaakin kalliimpi taito. Jos avaamme väkisin Jumalan sulkemia ovia, kadumme sitä myöhemmin.

2. EN MINÄ TÄTÄ TARKOITTANUT 1Ms 16:5-6

Jumalan tahdosta poikkeaminen johti siihen että, ihmissuhteet tulehtuivat Abramın perheessä. Raskaaksi tullut Hagar alkoi halveksia Saaraita. Saarai suuttui mieheensä syytti tätä kaikesta.: "Minun kohtaamani vääryys kohdatkoon sinua!" Abram pesi kätensä ja kehotti Saaraita hoitamaan omat ongelmansa niin kuin hyväksi näki. Ilmeisesti Abram jo tällöin tajusi tehneensä virheen. Yhdestä vääryydestä syntyneet uudet vääryydet johtivat vielä vääryyden katoon; Saarai löi Hagaria niin, että tämä lähti pakoon. "Oman tahdon tie" (tietoinen Jumalan tahdosta poikkeaminen) näyttää nopeasti hedelmänsä. Se vie sisäisen rauhan ja levon ihmissuhteista.

3. ARMOLLINEN JUMALA 1Ms 16:7-16

Jumala kohtasi Hagarin vesilähteellä erämaassa Hagar nimitti Herraa, joka oli häntä puhutellut, nimellä: "Sinä olet ilmestyksen Jumala. Enkeli kysyi Hagarilta asioiden todellista laitaa. Hagar ei peitellyt, vaan kertoi avoimesti Jumalalle. Enkeli kehotti parannukseen: "Palaa emäntäsi tykö ja nöyryhä hänen kätensä alle." Samalla enkeli antaa lupauksen pojasta ja monista jälkeläisistä. Käytännössä tämä oli anteeksiantamus. Hagar oli kohdannut "Hänet, joka minut näkee." ja kuitenkin hän sai elää. Samalla Jumala ennusti Ismaelin luonteen ja sotaisuuden. Hän on kuin villiaasi ..." Jumala haluaa saattaa meidät totuuteen. Totuuteen tuleminen on armon, anteeksisaamisen edellytys. Jumala ei ole vain juutalaisten Jumala, Hän haluaa armahtaa kaikkia ihmisiä kaikkialla maailmassa.

4. ISMAEL - "PISTIN" JUUTALAISTEN LIHASSA

Abram oli näihin aikoihin 86 vuotias. Harranista lähdöstä kulunut 11 vuotta. Abramın ja Saarain parannuksesta ei tässä yhteydessä puhuta mitään. Viidessätoista vuodessa, jotka vielä kuluivat ennen kuin lisäk syntyi, he joutuivat varmasti tekemään sitä monta kertaa. Ismaelist ja hänen jälkeläisistään tulisi juutalaisen kansan suurin ongelma. Väkivalta ja kiivaus leimaisi ismaelilaisia. Vrt. 1Ms 25:18. Historia tukee tätä aina meidän päiviimme asti. Kristitty niittää elämässään "Jumalan auttamisen" hedelmää. Kaikki synneistämme johtuvat käytännön vaikeudet eivät katoa elämästämme yhtäkkiä parannuksen tehtyämme. Se ei merkitse, ettemme olisi saaneet syntejämme anteeksi. Jumala jättää

elämäämme "kilvoittelun aiheita", jotka pitävät meitä "pienellä paikalla" Jumalan ja joskus myös ihmisten edessä. Asenteemme näihin "pistimiin" on ratkaiseva, katkeroidummeko Jumalaan, vai annammeko näiden "pistimien" työntää meitä lähemmäksi Jumalaa.

JUMALA SINETÖI LIITON! 1MS 17:1-27

1. LUPAUS IISAKISTA

Tässä Jumala lupaa ensimmäisen kerran aivan suoraan antaa Aabrahamille lapsen Saaraa. Lapsen nimi olisi "Iisak" = hän nauraa. Jakeessa 20 Jumala lupaa siunata myös Ismaelin. Vaikka hän ei olosikaan "Vaimon siemenen" välittäjä, hänestäkin tulisi suuri kansa. Mutta varsinaisen liiton, lupauksen liiton, Jumala tekisi Iisakin ja hänen jälkeläistensä kanssa.

On kulunut 14 vuotta Ismaelin syntymästä! Jumala kohtaa Abramia ja vahvistaa liittonsa hänen kanssaan nyt neljännen kerran. Kysymyksessä on edelleen yksisuuntainen liitto. Taas aloite on Jumalalla. Joka kerran liitto ja sen lupaukset saavat lisäpiirteitä. Nyt Jumala ikään kuin "sinetöi" tämän liiton.

Jumala ilmoittaa itsensä uudella nimellä, "El Shaddai" = Jumala Kaikkivaltias ja ilmoittaa näin kykenevänsä täyttämään Abramille ja hänen jälkeläisilleen antamansa lupaukset. Abramille Jumala olisi ennen muuta El Shaddai. Abram lankesi kasvoilleen Kaikkivaltiaan Jumalan eteen.

2. UUDET NIMET ABRAMILLE JA SAARAILLE 1Ms 17:4-8,15-21

Raamatun liittoihin liittyi usein uuden nimen antaminen. Kun Jumala vaihtui, tai kun uskovan elämässä tapahtui jokin kaiken mullistava muutos, Jumala antoi uuden nimen (esim. Jaakobista tuli Israel). Nimen vaihtuminen oli myös yksi sinetti uudesta liitosta. Tästä juontuu myös kristillinen tapa antaa nimi kasteen yhteydessä. j.4-8 Abram sai uuden, lupausta vastaavan nimen. "Korotetusta isästä" tuli "paljouden isä" tai "monien isä".

Lisänä aikaisempiin liiton vahvistuksiin, lupaukseen jälkeläisistä liittyi nyt lupaus kansoista ja kuninkaista. Tässä neljännessä liitossa ydin on "Minä olen heidän Jumalansa".

Saarai sai lupausta vastaavan nimen. Saara nimen pysyi merkitykseltään samana ("ruhtinatar"), mutta se sai uuden painotuksen. Saara tulisi monien kantaäiti.

Aabraham naurahti ja epäili omia ja vaimonsa mahdollisuuksiaan enää jatkaa sukua. Neljässätoista vuodessa oli Aabrahamin luonnollinen kyky kadonnut.

"Kunpa edes Ismael saisi elää.." luonnollinen epäilevän isän huokaus.

3. ASETTAMALLA LIITON MERKIN 1Ms 17:9-14,22-27

Liittoon kuului olennaisena liiton merkki, joka muistutti osapuolia, sekä ulkopuolisia liiton olemassaolosta. Se edusti myös liiton pitämistä, sitoutumista Jumalaan. Tarkemmat moraaliset ehdot annettaisiin myöhemmin Siinain vuorella. Ympärileikkaaminen oli yleisesti käytetty tapa jo tuolloin. Mutta sen merkitys oli erilainen. Se edusti yleensä mieheksi tulemistä. (Näin myös arabeilla nykyään.)

Aabrahamin liitossa se edusti puhdistumista, erottautumista pakanuudesta, samaistumista Jumalan kansaan. Liitto oli avoin myös pakanoille. Ehtona oli samaistuminen Jumalan kansaan. Jumalan liittoon otetuissa miehissä korostuu erilaisuus, eri-ikäiset ja eriarvoiset, niin vapaat, kuin orjat. Aabrahamille se oli jo aiemmin syntyneen liiton ja suhteen "sinetöimistä", muille se oli uuden liiton ja suhteen alku. Tämä päivä oli Vanhan Testamentin "heluntai", VT:n seurakunnan syntymäpäivä.

Ympärileikkaus muistutti juutalaista, kenelle hänet on luvattu, kenen liittoon otettu. Samoin kristillinen kaste muistuttaa meille, kenelle meidät on luvattu, kenen liittoon otettu. Ympäri-

leikkaus muistuttaa, että Jumala on Aabrahamin jälkeläisten Jumala. Kristillinen kaste muistuttaa, että Jumala on Jeesukseen uskovan ihmisen Jumala.

Aabrahamin oma puku toistuu myös luvussa 1Moos. 20 Aabraham ja Saara siirtyivät Mamrensta Negeviin asettuen Kaadeksen ja Suurin välimaille. Sielläkin Aabraham pelkäsi menettävänsä Saarna ja syylistyi valheeseen. Tästäkään huolimatta Jumala ei liittoansa perunut.

JUMALAN VIERAILU 1MS 18:1-19:30

Jumala vierailee Aabrahamin luona ja ilmestyy hänelle Mamren tammistossa. Jumala on kuitenkin lupaustensa takana.

Aabraham vietti keskipäivän siestaa telttansa ovella. Kenenkään ei olisi odottanut liikkuvan päivän kuumimmalla hetkellä. Aabraham näki kolme ihmishahmoa lähestyvän.

Aabraham kumartui maahan. Aabraham arveli olevansa tekemisissä Jumalan kanssa! Kysymys ei ole kolminaisuuden ilmestymisestä, sillä kaksi miehistä oli enkeleitä ja yksi "Herra" (j.22 ja 19:1).

Kysymyksessä on ilmeisesti yksi VT:n "Kristofanioista", joissa ns. pre-eksistenttinen Kristus (jumaluuden kolmas persoona ennen ihmiseksi tuloaan) on ottanut ihmishahmon.

Raamatun enkeli-ilmestyksissä hahmo on aina miehinen.

1. VIERAANVARAINEN ISÄNTÄ 1Ms 18:4-8

Aabraham ajatteli yhden syyn yllättävään vierailuun olevan keskipäivän kuumuus. Siksi hän tarjosi tulijoille pesua, lepoa ja ruokaa. Aabrahamin vieraanvaraisuus on tyypillistä vielä meidänkin aikamme beduiineille.

Aabrahamin vieraanvaraisuus annetaan esimerkiksi myös Uuden Testamentin seurakunnalle. Toisten palveleminen on samalla Jumalan palvelemista, Hb 13:1-2.

Tämä on erittäin ajankohtainen kehoitus myös meidän ajallemme. Elämme yksityisyyden aikaa. Laittomuuden lisääntyminen synnyttää sosiaalista kylmyyttä ja kovuutta. *"Hoitakoon omat asiansa"*-asenne tarttuu myös meihin kristittyihin. Tavallinen vieraanvaraisuus on yhä harvinaisempaa "herkkua". Spontaani tai jopa sovittu kyläileminen koetaan enemmän taakaksi kuin iloksi. Kieltäytyessämme vieraanvaraisuudesta jääme paitsi kristillisen jakamisen ja yhteyden siunauksia.

3. MIKSI SAARA NAUROI? 1Ms 18:9-15

Jumala uudisti lupauksensa pojasta, joka syntyisi nimenomaan Saarasta. Keskustelu käytiin teltan ulkopuolella puun varjossa. Saara oli kuuntelemassa teltan sisäpuolella.

Syy Saaran nauruun oli inhimillinen epäily. Jo vaihdevuotensa ylittänyt nainen ei jaksanut uskoa mahdottomia. Inhimillinen turhautuminen saattoi myös olla yksi syy: "Onhan tuota jo yritetty."

Uusi Testamentti ei sano, ettei Saara olisi epäillyt Jumalan mahdollisuuksia. Hb 11:11-12 ilmaisee hänen saaneen voimaa ylittää myöhemmin epäuskonsa. Hänen luottamuksensa Jumalan kaikkivaltiuuteen vahvistui. Jumala tietää ihmisen ajatukset, myös Saaran sisäisen naurahduksen. "Älä sinä Saara naura! Jumalalle ei ole mikään mahdotonta!"

Saaran reaktio on inhimillisestä pelosta nouseva puolustelu.

"Ei ole niin, sinä nauroit". Jumala ei ohittanut valhetta, mutta Hän tiesi sen nousevan pelosta. Jumala ei rankaissut Saaraa. On hyvä tietää, että Jumala tuntee meidän ajatuksemme ja epäilyksemme. Hän tuntee myös vaikutteemme. Yhtä vaikeaa kuin Saaran oli

uskoa mahdottomia, on meidän uskoa syntejämme anteeksi, jos katsomme omiin mahdollisuuksiimme.

AABRAHAMIN ESIRUKOUS 1MS 18:16-33

1. SALAISINKO MINÄ AABRAHAMILTA 1Ms 18:16-21

Aabraham saattoi tavan mukaan vieraitansa Sodomian suuntaan. Aavistiko hän vieraittensa aikeet ja halusiko hän varoittaa heitä Sodomian pahuudelta?

Jumala tiesi, millainen Sodomian tilanne oli jo käymättä siellä. Jumala ilmeisesti halusi demonstroida oikeudenmukaisuutensa sekä Sodomalaisille, että Aabrahamille.

Aabrahamin tuli "Jumalan ystävänä" ja valittuna siunauksen välittäjänä kertoa lapsilleen ja lapsen lapsilleen Jumalan pyhydestä ja armollisuudesta. Noudattamaan Herran tietä ja tekemään sitä, mikä vanhurskaus ja oikeus on.

2. AABRAHAM "TINKII". 1Ms 18:22-33

Aabrahamin pyynnöt tuntuvat tinkaamiselta. Kuitenkin kuvaavampi ilmaus on rakkaudesta nouseva vetoaminen. Tavallisessa tinkaamisessa asenne on ylpeys, kovuus ja itsekkyyys.

Aabrahamin asenne on hätä, nöyryys ja rakkaus ei vain Lootia, vaan koko kaupunkia kohtaan. Meidänkin tulisi rakastaa niin paljon ihmisiä, että rukoilemme heidän puolestaan.

Rakkaus haluaisi estää ihmisiä joutumasta kadotukseen. Esirukous nousee tästä hädästä ja rakkaudesta.

Aabrahamin rukous oli hyvin tarkka se vetosi vanhurskaiden rooliin kaupungin elämässä. Vanhurskaat ovat kaupungin suola. Heidän tähtensä Jumala oli valmis armahtamaan kokonaisen kaupungin.

Uskovat ovat maan suola. Uskovat ovat myös oman paikkakunnan suola. Samoin kuin juutalaisia kehoitettiin Raamatussa hankkimaan sen kaupungin parasta, johon Jumala on pannut heidät asumaan, samoin kehoitetaan Kristukseen uskovia. Usko Kristukseen on paras itsenäisyyden suoja kansojen myllerryksessä. Mikään inhimillinen liittovaltio ei tuo samaa suojaa kuin rukoileva kansa.

JUMALA VIERAILEE SODOMASSA 1MS 19:1-30

1. SODOMAN PAHUUS 1Ms 19:1-11

Tässä korostuu Jumalan tuomio ja Jumalan armo. Jumalan pyhyys edellyttää synnin rankaisemista Synti on turmiovalta, jolle on pakko laittaa rajat.

Harva on valmis sanomaan, ettei Sodoma olisi ansainnut tuhoaan. Kolmesta Aabrahamin luona vierailleesta on matkassa nyt vain kaksi enkeliä. Lähestyessään Sodomaa, he kohtasivat Lootin kaupungin portissa. Tämä merkinnee näkyvää asemaa kaupungin johtoelimissä. "Kaupungin portti" oli päätöstentekopaikka ja oikeusistuin. Loot osoitti samanlaista vieraanvaraisuutta kuin Aabraham. Nyt ei syynä ollut siesta, vaan se, että Loot tunsikin kaupunkinsa pahuuden, eikä sallinut vieraittensa jäädä ulkosalle.

Sodomalaiset piirittivät Lootin talon, tehdäkseen hänen vierailleen seksuaalista väkivaltaa. Homoseksualismi oli yleisesti hyväksyttyä ja harjoitettua Sodomassa.

Loot oli todellisesti menettänyt hallinnan tilanteeseen, ja ajautui äärimmäiseen ratkaisuun säilyttääkseen kasvonsa isäntänä. Loot tarjosi villiintyneelle välle kahta naimatonta tyttärtään. Tämä tulkittiin kansanvallan vastustamiseksi ja heidän elintapojensa tuomitsemiseksi. Kansa olikin nyt tulossa Lootin kimppuun. Enkelit vetivät Lootin sisään ja "sokaisivat" taloa ympäröineen väen

Elämme monessa suhteessa samanlaisessa yhteiskunnassa kuin Loot. Meillä on kuitenkin vielä laki, jonka noudattamista valvotaan. Jumalan tuomio Sodomalle ja Rm 1:26-27 tulisi

saada jokainen Raamattua lukeva vakuuttuneeksi Jumalan tuomiosta tätä syntiä harjoittavaa yksilöä ja kansakuntaa kohtaan. Samoin kuin kansa Sodomassa tuli sokeaksi, samoin synti tekee moraalisesti sokeaksi kokonaisia kansakuntia.

2. LOOT PELASTUU SODOMASTA 1Ms 19:12-22

Vaikka Jumala ei voinut säästää kaupunkia vanhurskaiden tähden, säästi hän sen yhden vanhurskaan. Jumala näki paljon vaivaa pelastaakseen Lootin ja hänen perhekuntansa. Jumalan pelastussuunnitelman perusyksikkö on perhe. Kuitenkin yksilö voi laittaa hanttiin! Loot ei saanut vävykokelaitaan vakuuttuneeksi Jumalan pikaisesta tuomiosta. Jumala pelastaa perhekunnittain tänäänkin. Lapsikaste on yksi tämän periaatteen ilmenemismuoto. Lapsi saatetaan saman uskon piiriin, mihin vanhemmatkin uskovat. Kastettu ihminen voi kuitenkin panna hanttiin ja olla uskomatta Jeesukseen. Jumala ei pelasta väkisin myöskään sinun aviopuolisoasi. Häinkin voi panna hanttiin. Loot oli kovin juurtunut Sodomaan. Herran täytyi kiskoa kirjaimellisesti hänet ja hänen vaimonsa ja tyttärensä ulos kaupungista. Sittenkin Loot vielä tahtoi oman "pienen Sodoman" pyytää Jumalaa säästämään läheisen kaupungin ja päästämään hänet sinne. Jumalan pitkämielisyyys korostuu Lootia kohtaan! Kristityn ei kannata kokeilla, miten lähellä maailmaa voi kristittyinä elää. Samalla totuttaa itsensä elämäntapaan, josta on vaikea luopua. Onneksi Jumala tarttuu meidän käteemme ja vie meidät ulos maailmasta.

3. SODOMAN JA GOMORRAN TUHO 1Ms 19:23-30

Syntisen maailman voimakas ote ilmenee myös Lootin vaimon haikaillessa tuhoutuvaa Sodomaan. Se on perinteinen esimerkki maailmaan takaisin kaipaavasta Jumalan omasta. Moni kristityksi tullut on hellinyt sisimmässään syntiä tai syntejä, joista olisi pitänyt tehdä parannusta. Seurauksena on ollut ajautuminen takaisin entiseen elämään. Sodoman ja Gomorran tuho on historiaa. Tämä ennen niin hedelmällinen puutarha (1Ms 13:10) peittyi "tulikiveen ja tuleen", tuhoten kaikki alueen ihmiset ja kasvillisuuden. Kuolleiden meren syntymisen on ajateltu johtuneen juuri tästä tuhosta. Alueelta löytyneet mineraalit, rikki, bitumi, asfaltti ja suola viittaavat kaikki katastrofiin, joka aluetta on kohdannut. Moni on ehdottanut luonnollista katastrofia tuhon syyksi. Uskoessaan luonnolliseen katastrofiin ihmisen ei tarvitse ottaa huomioon pyhää Jumalaa. Sama Jumala, joka pyhydessään tuomitsi Sodoman, armahti Lootia ja näki paljon vaivaa pelastaakseen hänet. Vielä enemmän Hän näki vaivaa pelastaessaan meidän kadotuksen tulesta. Hän tuli tänne itse, kuoli puolestamme ja rakasti meidät omikseen!

4. LOOTIN TYTÄRTEN RATKAISU 1MS 19:31-38

Ilmettelet varmaan Lootin tyttärien ratkaisua. Raamattu on kuitenkin realistinen kirja. Se ei peittele ihmisen pahuutta. Se kertoo synnin synniksi, mutta samalla se kertoo Jumalan suuresta. Jumala voi kääntää meidän virheemme omaksi voitokseen. Mutta Raamattu kertoo vielä yhdestä syystä Lootista ja hänen tyttäristään. Lootin vanhemman tytön ratkaisu on merkityksellinen myös meidän kannaltamme. Nimittäin yksi Jeesuksen esiäideistä oli nimeltään moobilainen Ruut. Meidän Vapahtajamme on syntynyt maailmaan tällaisen sukuketjun kautta. Näin varmaan siksi, ettei voi kukaan voisi sanoa, ettei Jeesuksen pelastustyö koskisi meitä kaikkia.

Meitäkin Jumala johdattaa Sanansa kautta. Miten me suhtaudumme näihin Jumalan kutsuihin. Kuljemmeko me hänen tahtonsa tietä vai hänen sallimuksen tietä. Raamatun kuvaus Aabrahamista opettaa meille että hänen tahtonsa tie on parhain. Mutta hän ei hylkää

meitä, vaikka kuljemme joskus omia polkujamme. Jumala pitää liittonsa Jeesuksen Kristuksen tähden. Turvautukaamme tähän anteeksiantamukseen ja armoon joka päivä.

AABRAHAMIN HELMASYNTI 1MS 20:1-18

Ajallisesti tämä luku voisi olla toisessakin järjestyksessä eli tapahtunut aikaisemmin. Mutta tällä ei ole suurta merkitystä sillä Raamattu ei ole historian kirja, sitäkin.

1. HISTORIA TOISTAA ITSEÄÄN

1. Ja Aabraham siirtyi sieltä Etelämaahan ja asettui Kaadeksen ja Suurin välimaille; ja hän asui jonkun aikaa Gerarissa.

2. Ja Aabraham sanoi vaimostansa Saarasta: "Hän on minun sisareni". Niin Abimelek, Gerarin kuningas, lähetti noutamaan Saaran luoksensa.

3. Mutta Jumala tuli Abimelekin tykö yöllä unessa ja sanoi hänelle: "Katso, sinun on kuoltava sen vaimon tähden, jonka olet ottanut, sillä hän on toisen miehen aviovaimo".

Abrahamin ja Saaran valhe toistuu. Oliko jo kysymyksessä helmasynti, eikä Abrahamin olisi pitänyt olla jo rohkea. Kun oletamme että Saara oli jo 90 vuoden vanha, täytyy Abimelekin kiinnostus olla ehkä taloudellinen ja poliittinen. Lankous oli tärkeä siihen aikaan, sillä taattiin usein rauha.

Valhe kuitenkin paljastuu, kun Jumala puuttuu peliin. Jakeessa 10. Abimelek kysyi vielä Abrahamilta: "Mitä sinulla oli mielessä, kun niin teit?" Abraham puolustelee: "Minä ajattelin: 'Tällä seudulla varmaankin jumalanpelko on tuntematon, ja siksi nämä ihmiset tappavat minut ja ottavat vaimoni.'"

Aabraham ei luottanut Jumalaan taaskaan, mutta Abimelek oli oikeudenmukainen (Abimelek = isäni on kuningas)

2. TUNNUSTUS

Pakanakansan edustaja piti Uskon isälle väkevän saarnan.

Abrahamin tunnustus oli puolinen. Siunausta ei voi rakentaa valheen varaan, Jos sanomme, ettei meissä ole syntiä, eksytämme itsemme. (1Joh. 1 8.)

Totuus, vaikka se tekee kipeää, se tekee kuitenkin ihmisen vapaaksi ja totuus toi myös siunauksen Abrahamille.

17. Abraham rukoili Jumalaa, ja Jumala päästi Abimelekin kirouksesta ja paransi hänen vaimonsa ja orjattarensa, niin että he saattoivat jälleen saada lapsia.

18. Herra oli näet Abrahamin vaimon Saaran takia tehnyt Abimelekin palatsin jokaisen naisen hedelmättömäksi.

Hengellinen työkin on hedelmätön, jos me elämme synnissä. Siksi tunnustakaamme syntimme ja rikkomuksemme. (1Joh.1:9)

Abraham oli 86 vuotias, kun Hagar synnytti hänelle Ismaelin, mutta lupauksen lapsi puuttui.

LUPAUKSEN POIKA 1MS 21:1-7

1. MAHDOTON TOTEUTUU 1Ms 21:1-2

"Ja Herra piti Saarasta huolen, niin kuin oli luvannut; ja Herra teki Saarelle, niin kuin oli puhunut. Ja Saara tuli raskaaksi ja synnytti Aabrahamille pojan hänen vanhoilla päivillään, juuri sinä aikana, jonka Jumala oli hänelle sanonut."

Vuotta aiemmin kaksi enkeliä ja Herra olivat vierailleet Aabrahamin luona Mamren tammissa matkallaan tuhoamaan Sodomaa. Tuolloin Aabraham ja Saara olivat saaneet lupauksen vuoden sisällä syntyvästä lapsesta: *Minä palaan luoksesi tulevana vuonna tähän aikaan, ja katso, vaimollasi Saarella on silloin oleva poika.* (1Ms 18:10)

Aabraham ja Saara ojentautuivat tuon lupauksen mukaan. He uskoivat, että Jumala pystyy synnyttämään heidän kauttaan lapsen, vaikka he eivät pystyisikään.

Mekin uskomme Häneen, jota emme ole nähneet. Vrt. 1Pt 1:8-9 *Häntä te rakastatte, vaikka ette ole häntä nähneet, häneen te uskotte, vaikka ette nyt häntä näe, ja riemuitsette sanomattomalla ja kirkastuneella ilolla, sillä te saavutatte uskon päämäärän, sielujen pelastuksen.*

Mekin ojentaudumme sen mukaan, että olemme kerran taivaassa, vaikka se meidän syntisyytemme tähden näyttääkin aivan mahdottomalta. Mutta Jumala voi sen tehdä.

Usko on ojentautumista sen mukaan, mikä ei näy... (Hp 11:1).

2. NAURUN POIKA 1Ms 21:3-7

Aabraham oli sadan vuoden vanha, kun hänen poikansa lisak syntyi hänelle.

Nyt tuo epäuskon sekainen nauru oli vaihtunut ilon ja kiitollisuuden nauruksi.

Lupauksen poikalapsi sai nimekseen *lisak*, 'hän nauraa'. *lisak* kantoi nimessään sekä ihmillisen epäilyksen että Jumalan kaikkivaltiuuden muistoa. Nimi muistutti myös Saaraa hänen epäilyksistään.

Monissa kulttuureissa nimi liittyi siihen jumaluuteen, johon vanhemmat uskoivat.

Ympärileikkauksessa oli kysymys oli ulkoisesta liiton merkistä, jota tuli seurata sisäinen liiton todellisuus. Kristillinen kasteessa on kyse Jumalan ja ihmisen välisen liiton solmimisesta. Siinäkin annetaan liiton merkki, jota tulee seurata sisäinen todellisuus, usko Kristukseen. Kastekin, vesipesu, viittaa ulkoiseen puhtauteen sisäisen puhtauden vertauskuvana.

Kaste ei kuitenkaan ole vain nimenantotilaisuus. Se ei ole myöskään vain ulkoinen merkki. Se on henkilökohtainen lupaus pelastuksesta Kristuksessa.

3. JÄNNITTEITÄ PYHÄSSÄ PERHEESSÄ 1Ms 21:8-13

Se, että Jumalan tahto oli toteutunut Aabrahamin ja Saaran elämässä, ei poistanut ongelmia ja murheita heidän elämästään. Aabrahamin oma malttamattomuus oli synnyttänyt Ismaelin, esikoispojan. Kilpailuasetelma perheen sisällä oli valmis.

Ongelma juontui jo yli 17 vuoden taakse. (1Ms 16.) Jossa Saara koki Hagarin käyttäytymisen ongelmaksi. Silloinkin Hagar pakeni Saaran kuritusta, mutta nöyrytyi ja palasi.

Jännite ei kuitenkaan hävinnyt, vaan pulpahti uudelleen esiin lisäkin synnyttyä ja päästesä huomion keskipisteeksi.

Ajan tavan mukaan pidettiin suuret juhlat lapsen vierottamisen merkeissä. Esikoinen Ismael koki asemansa uhatuksi. Hän purki turhautumisensa, ja esikoisuuden menettämisen pelkonsa pikkuveljeensä.

Ajatellen poikien 14 vuoden ikäeroa kyse ei voinut olla vain tavallisesta veljestenlasten kinastelusta tai mustasukkaisuudesta saadun huomion tähden. Aabrahamia tämä jännite vaivasi. Syynä oli ilmeisesti osaltaan syyttävä omatunto. Hänen oma virheensä oli saanut tämän aikaan.

Saaran kommentti perustui niihin lupauksiin, jotka Aabraham oli saanut lisakista. Aabrahamin syntikään ei tehnyt niitä tyhjäksi.

"Aja pois tuo orjatar poikinensa, sillä ei tuon orjattaren poika saa periä minun poikani, lisakin, kanssa".

Tässä kysymyksessä Jumala neuvoi Abrahamia kuuntelemaan Saaraa mitä hän tästä kaikesta sanoo. *"Älä pahastu siitä poikasi ja orjattaresi tähden. Kuule Saaraa kaikessa, mitä hän sinulle sanoo, sillä ainoastaan lisakista sinä saat nimellesi jälkeläiset.*

Uudessa Testamentissa käytetään lisäkin ja Ismaelin suhdetta esimerkkinä armovalinnan ja ansioajattelun erosta. Gal. 4:28-31 *Ja te, veljet, olette lupauksen lapsia, niin kuin lisäkin oli.* Kyse on armovalinnasta, sillä Jumala valitsee armosta ei ansiosta.

Olemme hengellisesti Hagarin lapsia, jos luotamme itseemme ja turvaamme inhimilliseen apuun, kuten Abraham. Jäämme oman syntisyytemme orjuuteen. Olemme Abrahamin lapsia, jos luotamme lupaukseen Kristuksesta syntiemme sovittajana. Olemme vapaat laista pelastustienä.

4. PAKOLAISEN TOIVO 1Ms 21:14-21

Se, että Jumala ei valinnut Ismaelia messiaanisen suvun jatkajaksi ei merkinnyt, etteikö Hän pitäisi hänestä huolta. Myös Ismaelistä tulisi suuri sukukunta.

Hagarin elämä oli täynnä murhetta, joka ei johtunut hänestä itsestään. Syynä oli Abrahamin epäusko. Hän joutui sivullisena kärsimään tämän Jumalan miehen tottelemattomuudesta. Meidän syntimme ja laiminlyöntimme vaikuttavat toisiin ihmisiin. Mutta Jumala on voimallinen niitakin, joita me olemme haavoittaneet. Hän pystyy kääntämään siunaukseksi myös meidän virheemme.

PITKÄ MARSSI 1MS 21:22- 22:19

JOHDANTO:

Abraham asettui Etelämaahan. Abraham vaikutti loppuelämänsä aikana pääosin 'Etelämaassa', nykyisen Beerseban alueella.

Täällä hän teki ensimmäisen rauhansopimuksen filistealaisen Abimelekin kanssa. Kysymys oli kaivosta. Abimelekin palvelijat olivat vallanneet Abrahamin väen kaivaman kaivon. Ottaessaan vastaan Abrahamin antamat eläimet hyväksyi Abimelek liiton ehdon kaivon jättämisestä rauhaan.

Kaivo sai nimen sekä seitsemästä karitsasta, että valasta, joka vannottiin. Beerseba voi tarkoittaa sekä 'seitsemän kaivo' tai 'valan kaivo'.

MATKA MOORIALLE 1 MS 22:1-19

1. "UHRAA AINOA POIKASI" 1Ms 22:1-3

Täällä häntä koeteltiin ja käskettiin lähtemään Moorialle. Abrahamin pitkä matka on Golgatan 'kenraaliharjoitus'.

"Ota lisäkin, ainokainen poikasi, jota rakastat, ja mene Moorian maahan ja uhraa hänet sielä polttouhriksi vuorella, jonka minä sinulle sanon". Varhain seuraavana aamuna Abraham satuloi aasinsa ja otti mukaansa kaksi palvelijaansa sekä poikansa lisäkin, ja halottuaan polttouhripuita hän lähti menemään siihen paikkaan, jonka Jumala oli hänelle sanonut."

Abrahamilla oli vaarana tottua siunaukseen ja kiintyä siihen enemmän kuin Jumalaan ja Hänen armoonsa. Siksi Jumala koetteli Abrahamia ja kysyi tältä, mihin hän luotti.

Ota ainokainen poikasi, lisäkin, jota rakastat... Miksi Jumala kutsui lisäkiä ainoaksi Abrahamin pojaksi, olihan hänellä myös Ismael? Ismael ei ollut enää talossa ja lisäkin oli Abrahamille Ismaelia rakkaampi, lupauksen poika.

Todellinen syy lienee kuitenkin sanojen profeettallisessa merkityksessä. Koko Moorian matka on esikuvaa Isän ja Pojan matkasta kohti Golgataa. Samoin kuin Abraham rakasti

'ainoaa' poikaansa, samoin Isä-Jumala rakasti Jeesusta (*"Tämä on rakas poikani, johon minä olen mielistynyt."* Mt 3:17), tosin miljoona kertaa enemmän ja syvemmin.

Uhraa hänet siellä polttouhriksi. Polttouhri tarkoitti eläimen polttamista Jumalan mielisuo-
si- on saamiseksi, eläimen uhraamista uhraajan syntien tähden. Abraham sai Jumalalta käskyn uhrata lisä omien syntiensä tähden.

Abraham uskoi käskyn tulleen Jumalalta. Hänen oli sitä varmasti vaikea ymmärtää. Abraham toimi heti, satuloi aasinsa ja pilkkoi itse uhripuut (normaalisti palvelijoiden tehtäviä). Jeesuksen seuraamiseen liittyy kuuliaisuus Hänen tahdolleen. Kuuliaisuus perustuu luot-
tamukselle Jumalaa kohtaan.

Vaikka mekään ei ymmärrettöisi kaikkea, mitä Kristus opettaa, meitä kutsutaan uskomaan Häntä kaikessa, sillä Hän on luotettava. Hän ei tahdo meille mitään pahaa.

Mekin saatamme tarvita koetusta, jolla Jumala kysyy, mihin me luotamme. Hän saattaa vaatia meitä luopumaan meille rakkaasta asiasta tai ihmisestä saadakseen rakkautemme. Olemmeko valmiita asettamaan Hänet ensimmäiseksi elämässämme?

Ainoa kohta, jossa Abrahamin ja lisäkin uhri eroaa Isän ja Pojan uhrista on tässä:

Kun Abraham aikoi iskeä poikaansa, huusi enkeli "Seis, älä koske poikaan!"

Kun juutalaiset huusivat "ristiinnaulitse", kun roomalainen sotilas iski naulat Jeesuksen käsiin tai kun keihäs puhkaisi Hänen kylkensä, ei ollut ketään, joka olisi huutanut: "Seis, nyt tämä saa luvan loppua!"

Sen sijaan taivas synkistyi ja kalliit murtuivat, kun Isä-Jumala itki Poikansa kuolemaa. Mutta Hän ei tullut väliin - rakkaudesta meihin!

Jumala katsoi meille uhrin, Jeesuksen täydellinen elämä annettiin meidän syntiemme sovi-
tukseksi.

Me palaamme luoksenne. Abraham uskoi palaavansa takaisin lisäkin kanssa. Olihan juuri lisäkista luvattu suuri kansa. Jos siis Jumala antaisi tilanteen mennä niin pitkälle, että hänen täytyisi surmata poika, voi Jumala hänet kuolleistakin herättää. Heprealaiskirjeen kirjoittaja näki Abrahamin luottamuksessa uskon ylösnousemukseen, Hb 11:17-19: *"Us-
kon kautta uhrasi Abraham, koetukselle pantuna, lisäkin, uhrasi ainoan poikansa, hän, joka oli lupaukset vastaanottanut ja jolle oli sanottu: "lisäkista sinä saat nimellesi jälkeläi-
sen", sillä hän päätti, että Jumala on voimallinen kuolleistakin herättämään; ja sen verta-
uskuvana hän saikin hänet takaisin."*

Näin Uusi Testamentti vahvistaa, että koko Abrahamin ja lisäkin pitkä matka on esikuvaa Jeesuksen ja Isä-Jumalan matkasta samalle vuorelle noin 2000 vuotta myöhemmin.

Polttopuut sälytettiin lisäkin selkään, risti laskettiin Jeesuksen harteille.

Tuli ja veitsi isän kädessä vaihtuivat roomalaisen sotilaan keihääksi ja naulojen aiheutta-
maksi viiltäväksi kivuksi Jeesuksen raajoissa.

lisä aavisti, mitä isä aikoi ja kysyi, mistä saataisiin uhrieläin. Abrahamin sisimpään täytyi sattua, mutta vielä enemmän koski Taivaallisen Isän sydämeen, kun Hänen Poikansa ru-
koili: *"Isäni, jos mahdollista on, niin menköön minulta pois tämä malja; ei kuitenkaan niin kuin minä tahdon, vaan niin kuin sinä".* (Mt 26:39)

Jumala valitsi kuin valitsikin itselleen uhrilampaan, Jeesuksen Kristuksen, 'niin kuin viatto-
man ja tahrattoman karitsan'.

Ja he astuivat molemmat yhdessä. Tämä lause sisältää dramatiikkaa, joka hakee vertais-
taan. Samoin Isä Poika kulkivat yhdessä kohti Golgataa.

3. "NYT RIITTÄÄ, AABRAHAM!" 1Ms 22:9-13

Jokainen ihminen on matkalla kohti omaa Mooriansa. Selässämme on syntiemme polt-
topuut ja rinnassamme syyllisyyden tuli.

Jokaista ihmistä kutsutaan asettumaan Jumalan tuomion alttarille jo täällä ajassa. Autuas on se ihminen, joka asettuu Hänen tuomittavakseen, tunnustaa syntinsä ja syyllisyytensä.

4. SIUNATTU AABRAHAM 1Ms 22:14-19

“Ja Abraham pani sen paikan nimeksi ”Herra näkee”. Niinpä vielä tänä päivänä sanotaan: ”Vuorella, missä Herra ilmestyy”.

Kristuksen ylösnousemus on kristinuskon ydin. Usko Hänen ylösnousemukseensa pelastaa ihmisen. Niin kuin Jumala lupasi Abrahamille suuren siunauksen hänen uskottuaan Jumalan voivan herättää pojan, samoin meille luvataan siunauksista suurin, iankaikkinen elämä uskoessamme Jeesuksen sovitustyöhön ja ylösnousemukseen.

PERHEHAUDAN OSTO 1MS 22:20-23:20

1. NAAHORIN JÄLKELÄISET

Abram oli Terahin poika. Hänellä oli kaksi veljeä, Naahor ja Haaran.

Haaranille syntyi kolme lasta, Milka, Loot ja Jiska, ja hän kuoli Kaldean Uurissa jo ennen suvun siirtymistä pois kaupungista.

Naahor avioitui Milkan kanssa ja Abram sisarpuolensa Saarain kanssa. 1Ms 11:26-32

Terah lähti Kaldean Uurista Abramin, Saarain ja Lootin kanssa Harraniin.

Naahorille syntyi kaikkiaan kaksitoista poikaa (!), kahdeksan Milkasta ja neljä sivuvaimo Reumasta. Uus viittaa nimenä Uusin maahan, Job. 1:1, Jer. 25:20. Kemuelin pojasta Aramista tuli aramealaisten kantaisä.

Nuorin Milkan pojista oli Betuel. Hänelle syntyi Rebekka, josta tuli myöhemmin lisäkin vaimo.

2. SAARAN KUOLEMA JA HAUTAKYSYMYS 1Ms 23:1-6

Saara kuoli Kirjat-Arbassa, joka myöhemmin sai nimen Hebron. Se sijaitsi lähellä Mamren tammistoa, kymmenkunta kilometriä etelään.

Saara oli kuollessaan 127 vuotias ja hänen poikansa lisä 37 –vuotias.

Sillä, että Abraham ei lähtenyt hautaamaan vaimoaan Mesopotamiaan, oli suuri merkitys. Hautaustavoilla ja -paikalla oli voimakas rooli suvun identiteetin syntymisessä. Abraham perusti uuden suvun, siksi kantaäitiäkään ei haudattu vanhan suvun maille.

Abraham halusi kansalleen ’tukikohdan’, maapalan, johon heimon juuret juurtuisivat. Oma sukuhauta palvelisi tässä tarkoituksessa parhaiten.

Heettiläiset olivat myöhemmin voimakas itäinen suurvalta. Näihin aikoihin joitakin sukuja vaikutti erityisesti Hebronin seudulla.

3. HAUTAPAIKAN OSTO 1Ms 23:7-20

Hautapaikan kaupanteko noudatti kanaanilaisia ja heettiläisiä lakeja. Vaikka yhteisö ei halunnutkaan luovuttaa maata, oli yksityisellä omistajalla oikeus sitä myydä.

Vaikka Efron sanoi antavansa hautapaikan ja myös pellon, ei hän sitä tarkoittanut. Se kuului kaupanteon kiemuroihin.

Kauppa vahvistettiin kaupungin portilla, joka oli virallinen oikeudenkäytön ja kaupanteon paikka. Perintöhautaan ei haudattu ainoastaan Saaraa, vaan myöhemmin myös Abraham, lisä, Rebekka, Jaakob ja Leea. (1Ms 49:29-31;50:13) Saaran hautaaminen oli osoitus uskosta lupaukseen, joka Abraham oli saanut. Hänen suvullaan olisi suuri tulevaisuus. Kaikki ei päättynytkään rakkaan puolison kuolemaan. Tämä maa olisi vielä kokonaan hänen jälkeläistensä oma, niin kuin Jumala oli luvannut.

Jeesukseen uskovan ihmisen hautajaiset ovat usein iloinen juhla, vaikka myös inhimillinen suru on niissä aina läsnä. Kuolema ei edusta Jeesukseen uskovalle loppua, vaan ikuisen elämän alkua. Meidän todellinen isänmaamme on taivaassa. Niinpä hautajaiset ovat yksi parhaimpia ylösnousemususkon julistamisen hetkiä.

Aabrahamin suvun historiaa on Jumalan johdatuksen ja vertauskuvien historiaa. Jumala osoittaa armonsa ja armovalintansa meille Aabrahamin avulla.

- O -

Arto Auranen 2015

LÄHETEET:

Vanhat pohjat omilta luennoilta ja muistiinpanot aikaisemmilta Pekka Paajasen ja Jukka Norvannon sekä Sammeli Juntusen ja Jarmo Sormusen luennoilta.

Kirjat:

Raamattu 38 ja 92 painos sekä Jumalan kansan Raamattu

Norvanto: Raamattu Elämään kirjasara

Paul Madsen: Alkaen Mooseksesta

Leif Nummela: Alkaen Mooseksesta

Pirkko Valkama: Paratiisista karkotettu

C.H. Mac Intos: Ensimmäinen Mooseksen kirja

Leif Nummela Raamatun punainen lanka

Martti H. Haavio: Opettaja kertoo Vanhasta Testamentista

Lukuisia muita teoksia